04/08/2021

Ιερά Παράκληση στο Καστρί – Απόδοση τιμών στον Πρινοκοκκά

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μονεμβασίας και Σπάρτης

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευστάθιος προέστη της Ιεράς Παράκλησης στην Υπεραγία Θεοτόκο στον Ι.Ν Αγίας Βαρβάρας Καστρίου. Ακολούθως τελέσθηκε Τρισάγιο για τους υπέρ πίστεως και πατρίδος πεσόντες στην μάχη του Καστρίου το 1460μ.Χ., την Τρίτη 3 Αυγούστου.

Στην ομιλία του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης αναφέρθηκε αρχικά στο πρόσωπο της Παναγίας, στην οποία όλοι προστρέχουμε σε κάθε δυσκολία που παρουσιάζεται στη ζωή μας, για να μας παρηγορήσει, να μας γαληνεύσει και να μας καθοδηγήσει. Στη συνέχεια μίλησε για την ηρωική θυσία του Πρινοκοκκά και των συναγωνιστών του τονίζοντας ότι αποτελεί ελάχιστο χρέος των σύγχρονων Ελλήνων να ενθυμούνται και να τιμούν τους αγώνες των προγόνων τους.

Τον πανηγυρικό της ημέρας εξεφώνησε ο π. Κυριάκος Αμανατίδης. Ακολούθησε επιμνημόσυνη δέηση και απόδοση τιμών στο μνημείο του Πρινοκοκκά και των συναγωνιστών του.

Ακολουθεί απόσπασμα άρθρου του ιστορικού - αρχαιολόγου κ. Νεκτάριου Σκάγκου, σχετικά με την μάχη στο Καστρί:

«Τον Μάιο του 1460 ο Μεχμέτ Β΄, ο πορθητής της Κωνσταντινούπολης, έφθασε με ισχυρές στρατιωτικές δυνάμεις από την Αδριανούπολη στην Κόρινθο. Τρεις μέρες περίμενε την άφιξη του Δημητρίου Παλαιολόγου για να επικυρώσει τα συμφωνηθέντα και μόλις κατάλαβε ότι ο τελευταίος δεν είχε σκοπό να μεταβεί εκεί ξεκίνησε εκστρατεία για την κατάληψη του Μοριά. Μετά από την εγκατάσταση φρουράς στον Μυστρά, οι Οθωμανοί προέλασαν στον βόρειο Ταΰγετο, συναντώντας σθεναρή αντίσταση στο Καστρί. Τελικά, κατόρθωσαν μετά από πολιορκία να εισβάλλουν στον οχυρωμένο οικισμό, αιχμαλωτίζοντας τον άμαχο πληθυσμό και περιορίζοντας τη φρουρά στο εσωτερικό της ακρόπολης. Ο άρχοντας Πρινοκοκκάς και τριακόσιοι μάχιμοι αναγκάστηκαν από την εξάντληση και την έλλειψη του νερού και των τροφίμων να παραδοθούν και τελικά να σφαγιαστούν παραδειγματικά. Στην πολιορκία του Καστρίου αναφέρονται και οι τρεις ιστορικοί της Άλωσης, ο Μιχαήλ Κριτόβουλος, ο Λαόνικος Χαλκοκονδύλης και ο Γεώργιος Σφραντζής. Ο τελευταίος σημειώνει πως ‘’ο σουλτάνος μετά την παράδοση των πολιορκημένων οὓς μὲν αὐτῶν ἐκαρατόμησεν, οὓς δὲ εἰς πάλους ἐκάθισε. τὸν δὲ Προινοκοκκᾶν ἐκδείρας ἐτελείωσεν’’.

Η Άλωση του Καστρίου και η μαρτυρική θυσία των κατοίκων του αποτελεί πολύτιμη ψηφίδα στο μωσαϊκό του ιστορικού μας βίου. Στο πρόσωπο του άρχοντα Πρινοκοκκά συμπυκνώνονται όλα εκείνα τα υγιή και ευγενή φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά της φυλής μας, τα οποία ο φιλέλλην ερευνητής Eric R. Dodds περιγράφει στο περισπούδαστο πόνημά του ‘’Οἱ Ἕλληνες καὶ τὸ παράλογο’’. Το

παράλογο βεβαίως ισοδυναμεί κατά μια άλλη προσέγγιση με το υπέρλογο, αυτό που ξεπερνά τα όρια της λογικής και κινείται στον χώρο του θυμικού. Και το στοιχείο αυτό έχει να κάνει με τη μεταφυσική ιδιοσυγκρασία του Έλληνα, η οποία διαχρονικά αντιπαρατίθεται με τον ορθολογισμό της Δύσης και τον συβαριτισμό της Ανατολής. Η ιστορία μάς διδάσκει περί αυτού καθώς σε δύσκολες περιστάσεις, όποτε ετέθη το δίλημμα «ελευθερία ή θάνατος», το γένος μας, ως άλλος Δαβίδ, αντιμετώπισε τον πανίσχυρο εχθρό, τον γίγαντα Γολιάθ, με σθένος και ηρωισμό: ο Λεωνίδας στις Θερμοπύλες, ο Μιλτιάδης στον Μαραθώνα, ο Θεμιστοκλής στη Σαλαμίνα, ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος στην Κωνσταντινούπολη, οι Αγωνιστές του ΄21, με ορόσημα το Μεσολόγγι, το Ζάλογγο και το Μέγα Σπήλαιο, το Αρκάδι της Κρήτης, το έπος του ΄40 στο αλβανικό και μακεδονικό μέτωπο και η Αντίσταση στη διάρκεια της γερμανικής κατοχής. Το μεγαλείο της ελληνικής ψυχής αποτυπώνεται στην περιβόητη φράση του Θεοδώρου Κολοκοτρώνη (Διήγησις, 190–191):’’ Ὁ κόσμος μᾶς ἔλεγε τρελούς. Ἡμεῖς, ἂν δὲν εἴμεθα τρελλοί, δὲν ἐκάναμε τὴν ἐπανάσταση’’, και καταμαρτυρείται στη συνομιλία του στρατηγού Μακρυγιάννη (Ἀπομνημονεύματα, 218) με τον Γάλλο ναύαρχο Derigny, πριν από τη μάχη στους Μύλους της Αργοναυπλίας, την 13η Ιουνίου του 1825, όπου ολίγοι Έλληνες, άτακτοι μαχητές, νίκησαν το πολυάριθμο και εμπειροπόλεμο ασκέρι του Ιμπραήμ πασά: ‘’Ἐκεῖ ὁποὔ ὑφκειανα τῆς θέσες εἰς τοὺς Μύλους ἦρθε ὁ Ντερνὺς νὰ μὲ ἰδῆ. Μοῦ λέγει: «Τί κάνεις αὐτοῦ; Αὐτὲς οἱ θέσες εἶναι ἀδύνατες· τί πόλεμον θὰ κάμετε μὲ τὸν Μπραΐμη αὐτοῦ; – Τοῦ λέγω, εἶναι ἀδύνατες οἱ θέσες κ᾽ ἐμεῖς, ὅμως εἶναι δυνατὸς ὁ Θεὸς ὁποῦ μας προστατεύει· καὶ θὰ δείξωμεν τὴν τύχη μας ᾽σ αὐτὲς τῆς θέσες τῆς ἀδύνατες. Κι᾽ ἂν εἴμαστε ὀλίγοι εἰς τὸ πλῆθος τοῦ Μπραΐμη, παρηγοριώμαστε μ᾽ ἕναν τρόπον, ὅτι ἡ τύχη μας ἔχει τοὺς Ἕλληνες πάντοτε ὀλίγους. Ὅτι ἀρχὴ καὶ τέλος, παλαιόθεν καὶ ὡς τώρα, ὅλα τὰ θερία πολεμοῦν νὰ μᾶς φᾶνε καὶ δὲν μποροῦνε· τρῶνε ἀπὸ ᾽μάς καὶ μένει καὶ μαγιά. Καὶ οἱ ὀλίγοι ἀποφασίζουν νὰ πεθάνουν· κι᾽ ὅταν κάνουν αὐτείνη τὴν ἀπόφασιν, λίγες φορὲς χάνουν καὶ πολλὲς κερδαίνουν. Ἡ θέση ὁποῦ εἴμαστε σήμερα ἐδῶ εἶναι τοιούτη· καὶ θὰ ἰδοῦμεν τὴν τύχη μας οἱ ἀδύνατοι μὲ τοὺς δυνατούς’’.

Με το ίδιο σθένος, αυταπάρνηση και πατριωτική συνείδηση έδρασε το 1460 και ο Πρινοκοκκάς στο Καστρί. Ο ίδιος, γέννημα και θρέμμα ενός τόπου, βαθειά ποτισμένου με την πλατωνική διδασκαλία του Γεωργίου Πλήθωνος-Γεμιστού, τήρησε ‘’λόγῳ και έργῳ’’ τη ρήση του φιλοσόφου του Μυστρά (Γεωργίου Γεμιστοῦ, Εἰς Μανουὴλ Παλαιολόγον, 247 στ. 14–15): Ἐσμὲν γὰρ οὖν ὧν ἡγεῖσθε τε καὶ βασιλεύετε ἕλληνες τὸ γένος ὡς ἥ τε φωνὴ καὶ ἡ πάτριος παιδεία μαρτυρεῖ. Και η ελληνική παιδεία, ως γνωστό, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη φιλοπατρία, ήδη από αρχαιοτάτων χρόνων, σύμφωνα με τον ομηρικό στίχο της Ιλιάδας (Μ 243): ‘’Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ Πάτρης’’ (μτφρ.: Το μεγαλύτερο καθήκον σου είναι να πολεμάς για την πατρίδα). Με αυτή την παιδεία φαίνεται πως είχε

γαλουχηθεί και ένας σύγχρονος ευπατρίδης του Καστρίου, ακολουθώντας τα χνάρια του Πρινοκοκκά, ο αείμνηστος Γεώργιος Αλαφόγιαννης, ηρωικός στρατιώτης του οχυρού Ρούπελ κατά την επίθεση των γερμανικών στρατευμάτων τον Απρίλιο του 1941».